

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จัดระบบการเรียนการสอนโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งนักศึกษาต้องศึกษาเนื้อหาในแต่ละชุดวิชาด้วยตนเองผ่านสื่อการเรียนการสอนทางไกลรูปแบบต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้ตามโครงสร้างหลักสูตรที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ชุดฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และชุดฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช เป็นชุดวิชาที่นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียน โดยชุดวิชาดังกล่าวประกอบด้วยการศึกษาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งภาคทฤษฎี นักศึกษาต้องศึกษาเอกสารการสอน ทำกิจกรรม และเข้าสอบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนภาคปฏิบัติ นักศึกษาต้องเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 4 – 5 วัน ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อให้ศึกษามีโอกาสเสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ และปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้กิจกรรมเฉพาะสาขาวิชาหรือกิจกรรมวิชาชีพ มีการทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่แต่ละสาขาวิชาได้พัฒนาและจัดทำขึ้นจากการบูรณาการเนื้อหาวิชาทุกชุดวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ (เดิมชื่อสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์) เริ่มมีการจัดอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพและฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรได้มีการปรับปรุงเนื้อหาของกิจกรรมอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพและชุดวิชาที่มีฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืชในบางกิจกรรม โดยนำข้อมูลจากแบบประเมินผลการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพและฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช ซึ่งมีลักษณะเป็นการสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความรู้ที่ได้รับ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และเวลาที่ใช้ทำกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ประเมินระดับความพึงพอใจเป็น 3 ระดับ ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของวิทยากรในขณะที่นักศึกษาทำกิจกรรม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันในที่ประชุมคณะทำงานวิชาเอกการจัดการการผลิตพืช แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ดำเนินการศึกษาอย่างมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตพืชต่อวิธีการดำเนินกิจกรรมเนื้อหา สื่อการศึกษา และการประเมินผลที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมว่าสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตรงตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรศึกษารายละเอียดดังกล่าว เพื่อนำผลจากการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาสื่อและกิจกรรมชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาต่อกิจกรรมการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช
- 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช
- 3) เพื่อประเมินกิจกรรมการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

- 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ
 - (1) ด้านความรู้
 - (2) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์
 - (3) ด้านความสอดคล้องกับชุดวิชาและความเหมาะสมด้านสื่อ
 - (4) ด้านกิจกรรม (การจัดลำดับกิจกรรม และความยากง่ายของกิจกรรม)
 - (5) ด้านสถานที่
 - (6) ด้านเวลา
- 2) ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย
 - (1) กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช ในภาคการศึกษา 1/2558
 - (2) กลุ่มที่ 2 อาจารย์ที่เป็นวิทยากรในการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช ในภาคการศึกษา 1/2558
 - (3) กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการการผลิตพืช

4. นิยามศัพท์

- 1) กิจกรรมการจัดอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช หมายถึง กิจกรรมที่ชุดวิชากำหนดให้นักศึกษาเข้ารับการอบรมประกอบด้วย กิจกรรมการฟังบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิ กิจกรรมการวิเคราะห์ผลสำเร็จในการจัดการการผลิตพืช กิจกรรมการตัดสินใจในการผลิตพืช กิจกรรมการวางแผนการผลิตพืช กิจกรรมการจัดทำโครงการการผลิตพืช และกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการการผลิตพืช

2) กิจกรรมการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช หมายถึง กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์ในกระบวนการการผลิตพืชตั้งแต่การปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา จนกระทั่งเก็บเกี่ยว

3) กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช หมายถึง กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการการผลิตพืช ตั้งแต่ การตัดสินใจ การวางแผน การจัดการฟาร์ม การจัดการในกระบวนการผลิต และการตลาด ตลอดจนสามารถวิเคราะห์กระบวนการจัดการของฟาร์ม ต้นทุน ผลตอบแทน และผลกระทบจากการจัดการการผลิตพืช

4) การพัฒนา หมายถึง การสร้างหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมใหม่เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในชุดวิชายิ่งขึ้น

5) นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช ภาคการศึกษา 1/2558

6) การประเมินกิจกรรม หมายถึง การพิจารณาว่ากิจกรรมส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ มีความสอดคล้องกับชุดวิชา และมีความเหมาะสมในเรื่องสื่อ การลำดับกิจกรรม ความยากง่ายของกิจกรรม สถานที่ และเวลา

7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมและองค์ประกอบอื่น ๆ

8) กิจกรรม หมายถึง กระบวนการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติในชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช เพื่อการเรียนรู้

9) ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ผลที่เป็นสิ่งดีหรือเป็นคุณต่อนักศึกษาที่ได้รับจากกิจกรรมชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช และการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช

10) ความสอดคล้อง หมายถึง กิจกรรมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเนื้อหาชุดวิชา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

11) ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการผลิตพืช และเป็นวิทยากรภายนอกที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุดวิชา

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

1) ได้แนวทางปรับปรุงกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตรงตามความต้องการและประโยชน์ของนักศึกษา

2) ได้พัฒนากิจกรรมการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพ การฝึกปฏิบัติของการจัดการการผลิตพืชและแนวทางสำหรับสาขาวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติ

3) นำข้อมูลไปจัดกิจกรรมในภาคการศึกษาต่อไป